

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. február 24.

54. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A kultura feladata

A Bácsmegyei Napló mai száma adott hírt azokról a tárgyalásokról, melyeknek az lenne a célja, hogy magyarországi művészek jöhessenek előadások tartására a Vajdaságba s a szubotica színház személyzete mehessen vendégjártékra azokba a magyarországi községekbe, ahol szerbek nagyobb számmal élnek. A terv olyan szép, a gondolat olyan tiszta, az ötlet olyan nemes, olyannyira nem a mai időkhez és a mai emberek lelki habitusához mért, hogy szinte vártuk a cáfolatot. Az a meleg fogadtatás, az az örömteljes föllelékezés, ami a híradást fogadta, csak siettette a dementit. A gondolat mégis foglalkoznunk kell, *si non e vero*.

Barbusse vezetésével világszervezet alakult, mely azt a feladatot vállalta, hogy a nemzetközi haladásnak, az előítéletek legyőzésének, az emberek és társadalmak közti különbségek lerombolásának lesz harcos, meg nem alkuvó szervezete. Erdélyben irodalmi társaság alakult a magyar és román szellemi élet egymáshoz közeledésének előkészítésére. Kolozsvárott társaság alakult, mely feladatul tűzte ki, hogy a tudomány és művészet nemzetközi eszközeivel segítse lerombolni a nemzetiségek közti válaszfalakat. Nem állítjuk, hogy a szervezetek és egyesületek rendelkezésére álló szellemi és anyagi erők arányban állnak a vállalt feladatok nehézségeivel. De szimptomatikus jelentősége kétségtelen s azt bizonyítja, hogy itt is, ott is, lassan-lassan mindennél megindul az a folyamat, mely ki akarja küszöbölni azt a különbséget, amit a születések véletlenje dobott az emberek és emberi csoportok közé.

Az SHS. királyságban még ilyen vigasztaló szimptomák nincsenek. Olvastuk, hogy Jászai Mari a cseh Pozsonyban szavalt, hogy Bartók Béla a román Kolozsváron zongorázik, hogy Kassán a budapesti opera tagjai énekelnek, Aradon Hegedüs Gyula vendégszerepel, hogy a Góth-pár szlovenszói vendégszereplésre indul s Sándor Erzsébet a kolozsvári magyar színházban lép fel. Olvassuk a híreket s a világ legtisztább irigységével irigykedünk. Ott vannak magyar színházak, élnek, beszélnek, játszanak, vigasztalnak és felejtettnek magyar színészek, amit a magyar színpadi irodalom termel, az nem kerülő utakon és halott betűkön jut el hozzájuk, hanem az élő nyelv zengő szép ségében. S mi vajdasági magyarok, magyarországi művészek névelével csak azokban a hírekben találkozunk, amelyek arról számolnak be, hogy a magyarországi

művészeknek a budapesti jugoszláv konzul a beutazási engedélyt — megtagadta.

A kezdetleges gazdasági élet forgalma csere útján bonyolódott le. Amikor a gazdálkodás kinőtt legprimitívebb állapotából, mely még a cserekereskedést sem ismerte, az egyik nép odaadta termelésének fölöslegét olyan javakért, amik másik néptörzs termeléséből kerültek ki. A háboru s a háborut követő események pergő tüze alatt romként porlott szét a régi élet. A kereskedelmi élet előtt már nem csak a közgazdasági tanácsokból ismeretes a cserekereskedelem s abban a nagy munkában, melyben mindent újra kell kezdenünk, hogy legalább a régiek alapjait építsük fel, a cserekereskedésre kell berendezni a kulturajavak forgalmát is.

Egyetlen nép sem olyan gazdag, hogy exkluzív életet tudjon élni. Jól tudjuk, nem a szeretet, hanem a szükségletek teremtik meg a népek testvériségét. Am a kultúr-szükségletek éppen olyan kinzók, mint az anyagi nélkülözé-

sek. *Ha gabonát, vegyi termékeket, gazdasági gépeket be szabad hozni Magyarországból, miért nem jöhet be a művész, aki Beihovent jött, Schubert-et énekel, Goethe szavát, vagy Shakespearet szóltat meg? S miért csak ide nem jöhet be? Miért kell megteremteni olyan helyzetet, hogy a bukaresti és prágai kormányok türelmesebbeknek, belátóbbaknak és méltányosabbaknak bizonyulnak, mint az SHS. királyság kormánya? A vajdasági magyarságot miért tagadják meg azt, amit az erdélyi és szlovenszói magyarságnak megadnak?*

A lelkek integrálódásának, népek összemelésének, ellenségek megbékülésének útját a kultura jelöli ki. Trénkocsik és ágyutalpok csak ideig-óráig teheték járhatatlanná ezt az utat. Ez az ut az igazak útja, járhatatlan ösvényből széles országúttá táguul. Ez az ut a béke és boldogság felé vezet; miért akarják itt röghöz kötött gondokkal, vak túrelmetlenséggel elérkölteni?

(d.)

A háboru utáni hadikárok megtérítése

A bolsevizmus okozta károkat is megtérítik

A belügyminisztérium leiratot intézett a főispáni hivatalokhoz, hogy ezek hívják fel a hatáskörükbe tartozó területek polgárait azoknak a károknak bejelentésére, melyeket a háboru befejezése után a különböző idegen hadseregek okoztak. Az S. H. S. királyságnak a jóvátételi bizottsághoz beosztott delegációja ugyanis kieszközölte, hogy a jóvátételi összegből ezeket a károkat is megtérítik. A rendelet szerint főké-

pen azokról a károkról van szó, melyeket a magyar hadsereg 1918 november 11-től 1919 november 13-ig okozott, beleértve a magyar proletárdiktatura alatt a Muraközben a vörös hadsereg által okozott, valamint az osztrák-magyar hadsereg által Montenegróban, a Dobrudzsában és Oroszországban az egész háboru alatt, végül a bulgár hadsereg által a hadiállapot idején okozott károkat is.

Vidovdáni alkotmány vagy alkotmányrevízió?

Mit kellene eldönteni a választásnak

A választási küzdelem most lezárta fázisában a jelöltségért folyó személyi tüfeledésekben meglehetősen háttérbe szorultak azok a politikai kérdések, amelyeknek megoldása a választások főfeladata. A jelölések befejeztével ismét aktuálisabbakká válnak ezek a politikai problémák.

Érdekesen világítja meg a márciusi választások politikai jelentőségét a Politika pénteki vezércikke, a melyet *Lapcevic* Dragisa, a szerb szocialisták eddigi vezére írt, aki mint már jelentettük, visszavonult az aktív politikai szereplés teréről és nem is jelöltette magát.

Lapcevic szerint a főkérdés, a melyre a választásoknak feleletet kell adnia, az, hogy a nép a vidovdáni alkotmány megtartását vagy revízióját kívánja-e. Véleménye szerint azonban a márciusi választások ezt a kérdést nem fogják eldönteni, elsősorban azért, mert maguk a pártok nem világosítják fel teljesen a népet ebben a kérdésben vallott nézeteikről. Egyedül *Pasic* és *Pribi-*

c azok, akik nyíltan programjukba vetik az alkotmány megvédését, a másik oldalon pedig csak *Protics* Sztóján az, aki az alkotmányrevíziót tette meg politikai propagandája tengelyévé.

Radicsot támogatják a boszniai magyarok és németek

Szarajevóból jelentik: A választási agitáció Bosznia-Hercegovinában napról-napra erősödik. Különösen a Spaho-párt és a Radics-párt fejt ki nagyon élénk tevékenységet. A Sarajevó környékén lakó magyar és német telepések legnagyobb-részt a Radics-pártot támogatják. Csak elenyésző kisebbségük nyilatkozott meg a *Pasic*-féle radikális-párt mellett.

Betiltják az ellenzék gyűléseit Boszniában

Szarajevóból jelentik: Bosznia-Hercegovina királyi helytartója rendeletet adott ki, amely a *Narodno Jedinstvo* című hivatalos lapban is megjelent. A rendelet szerint a ha-

tóságoknak meg kell akadályozni mindazokat a politikai gyűléseket, amelyeknek összehívói olyan pártoknak a tagjai, melyek a jelenlegi állami rendnek ellenségei. A helytartó ezt az intézkedését közbiztonsági okokkal indokolja, mert az ilyen gyűlések az utóbbi időben gyakran verekedéssé fajultak.

Az ellenzéki pártok körében a rendelet nagy izgalmat keltett és tiltakozásra készülnek a kormánytól a gyűlékezési szabadság megsértése ellen. Azt hiszik, hogy a rendeletet elsősorban a Radics-párt és a független munkáspárt ellen fogják alkalmazni.

A bánási magyarok magatartása

Beogradból jelentik: A beogradi lapok majdnem kivétel nélkül regisztrálják azt a hírt, hogy a becskeréki választókerületben több mint 6000 magyar választót vettek fel a névjegyzékbe. A hír kommentálásában azonban megállapítják a lapok, hogy a bánási magyarok minden jel szerint nem fognak élni választójogukkal és szigorúan betartják a magyar pártnak passzivitást kimondó határozatát.

A német párt ellen is akcióba kezd a kormány

Beogradból jelentik: Március 4-én a radikális-párt a szerémségi Mitrovicán nagy gyűlést tart, amelyen *Pasic* miniszterelnök mondja el programbeszédét. *Pasic* kíséretében Mitrovicára utaznak *Markovic* Laza igazságügyminiszter és *Jovanovic* Ljuba vallásügyi miniszter és *Jánics* Vopa, a párt főtitkára is.

Pasic beszédében hír szerint elsősorban a Protics-pártot és a német pártot fogja megtámadni.

A radikális-párt körében általában nagy kedvvel fogadták, hogy a német párt mindenütt önálló listákkal vesz részt a választásokon. Hír szerint a legközelebbi napokban kibocsátandó rendelettel a német párt választási akciója elé akadályokat fogják gördíteni.

Botrányba fullt radikális-párti gyűlés

Novisadról jelentik: A radikális-párt pénteken délelőtt Tovarisevovon népgyűlést tartott, amelyen mintegy kétezer ember vett részt. A novisadi párt részéről *Popovic* Mita és *Vilics* Márkó volt képviselő, a palánkai járás és így Tovarisevo helyettes-jelöltje jelent meg. A gyűlésen *Popovic* és több szónok beszélt, akiket a közönség nyugodtan hallgatott végig. Mikor azonban *Vilics* kezdett beszélni, a tömeg közbeiktatásával állandóan zavarta, majd odakiáltották feléje:

— Nem hallgatjuk meg, menjen el, Panamísta!

A közönség olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy *Vilics* kénytelen volt eltávozni, a gyűlést pedig a botrány miatt nem lehetett folytatni.

A radikálisok véleménye szerint Tovarisevo teljesen radikális-párti közönség és a tüntetés kizárólag *Vilics* személye ellen irányult. Az eset radikális körökben mégis kínos fel-tűnést keltett.

Nem lesz lapkiadó Szubotica város

Levették a napirendről a tanácsi javaslatot

A suboticei városi tanácsnak szláv napilap létesítésére vonatkozó javaslatát a pénteki közgyűlés tárgyalta. Amint előrelátható volt, a tanácsnak ez a javaslata, amely tetemes anyagi áldozatokat követelt volna a várostól, nem ment keresztül a kiszélesített tanácson.

A tanács javaslata ellen Petrovics János dr. ügyvéd, a demokratapárt vezetője szólalt fel. Kifejtette, hogy a terv szerencsétlen és nem lehet megvalósítani. Ha a város csakugyan hivatalos közlönyt akar kiadni és ezt naponta akarja megjeleníteni, úgy azt nem fogja senki megvenni, mert ki adna ki arra pénzt, hogy mindennap elolvassa a város hirdetményeit és árlejtéseit. Ha azonban a városi tanács egy rendes napilapot akar kiadni, úgy nem kívánható a város közönségétől, hogy egy politikai irányt szolgáló lap kiadásának költségeit viselje, másrészt pedig a város nem is adhat ki politikai párt szolgálatában álló lapot. Javasolja, hogy a közgyűlés vegye le a napirendről a javaslatot, a város pedig, ha súlyt helyez egy hivatalos lap kiadására, úgy lépjen érintkezésbe az ehhez jobban értő kiadókkal és újságírókkal és igyekezzen a legfeljebb hetenként egyszer megjelenő közlönyt olyan nyomdában előállítani, amely a város nyomtatványait is készíti és így olcsóbban fogja a lapot is előállítani.

Dr. Pletikoszits András főispán felszólalása után a közgyűlés dr. Petrovics János javaslatát elfogadja és így a szláv napilap megindítására vonatkozó javaslatot levette a napirendről.

A szuboticei közgyűlés

Levették napirendről a Milkó-könyvtár ügyét

A Sokol és a hadirokkantak

Pénteken nehéz napja volt a suboticei városi tanácsnak, mert bár a kiszélesített tanács ülésének napirendjén nem szerepelt sok fontos javaslat, a közgyűlés épp a leglényegesebb tárgyakat vagy levette a napirendről, vagy pedig elvetette, vagy módosította a tanácsi előterjesztéseket. A színház fenntartásának és a szláv napilap kérdésének vitáját külön cikkben ismertetjük, alább pedig a közgyűlésen szerepelt egyéb kérdések tárgyalásáról szóló tudósítást adjuk:

A közgyűlést pénteken délelőtt 10 óra után nyitotta meg Pletikoszits András dr. főispán-polgármester. A polgármesteri jelentés után sor került a tárgysorozatra, amely 45 pontból állt. Az első támadás akkor érte a tanácsot, amikor Lepedát Ilés pénzügyi tanácsos előterjesztette a tanács javaslatait arra vonatkozólag, hogy a suboticei Sokol-egyesület részére szavazzon meg a közgyűlés 10.000 dinár segélyt.

A javaslathoz Tumbas József, a hadirokkantak suboticei egyesületének alelnöke szól hozzá és szemére vetette a városi tanácsnak, hogy a Sokol-egyesület részére tavaly 20 ezer dinárt adott és idén újabb 10 ezer dinárt akar folyósítani, ugyanakkor, amikor az ideai rokkantnap alkalmából a hadirokkantak részére csak 250 dinár könyörödmény jutott a város részéről. Ez olyan méltánytalanság, amely ellen a rokkantak nevében tiltakoznia kell.

Petrovics Koszta városi főmérnök ezután méltatta a Sokol-egyesület fontosságát és azt a kultur-munkát, amit az egyesület végez és kérte a segély megszavazását. Hosszabb vita után a közgyűlés többsége meg is szavazta a javaslatot.

A napirend a következő érdekesebb pontja a tanácsnak Milkó Izidor könyvtárának átvételére vonatkozó javaslata volt. A javaslat arra kéri felhatalmazást a kiszélesített tanácstól, hogy a változott viszonyokra való tekintettel a vételárból még hátralékos 30.000 korona helyett 30.000 dinárt fizethessen ki Milkó Izidornak és a könyvek fekére fejében a vétel napjától számítva évi 3000 dinárt utalhasson ki.

A javaslathoz Nagy Ödön dr. szól hozzá, aki kérte, hogy a közgyűlés napirendjéről vegyék le ezt a tárgyat, mivel Milkó Izidor félszázados írói jubileumának megünne-

lését most készítik elő és ezzel a jubileummal kapcsolatban a kérdés más megoldásra vonatkozó indítványt szándékoznak a városi közgyűlés elé terjeszteni. Pletikoszits András dr. főispán és pótllólag szól hozzá Nagy Ödön dr. indítványához, mire a közgyűlés azt elfogadta és a javaslatot levette a napirendről.

Ezután már csak kisebb, lényegtelen ügyek szerepeltek a közgyűlés napirendjén, amelyeknek nagyrészt, köztük Martin Aladárnak új gépgyár létesítésére vonatkozó kérelmét a közgyűlés vita nélkül megszavazta. A közgyűlés tizenkét óra után néhány perccel ért véget.

Színházi vita a közgyűlés előtt

Támadták a városi tanácsot a műkedvelő előadások betiltásáért

A pénteki városi közgyűlésen a legélénkebb vitát a színház kérdése keltette. A tanács mint megirtuk havi 2000 dinár segély megszavazását javasolta a színház részére 1922. november 1-től ez év március 31-ig visszamenőleg, valamint április 1-től az év végéig is. Ezenkívül azonban a tanács kérte a közgyűlés jóváhagyását arra nézve is, hogy az ideai költségvetésbe külön 50.000 dinár segélyt vehessen fel a színház támogatása céljából.

A tárgysorozatnak ennél a pontjánál heves vita fejlődött ki. Tabakovics Miklós alpolgármester előterjesztése után ugyanis Iskruljev Toso, a »Bacsvanin« szerkesztője éles támadást intézett a színház ellen. Hangsúlyozta, hogy a városnak nem szabad saját kezelésébe venni a színházat, mert az súlyos deficittel dolgozik. Ezután rámutat a színház győnge látogatottságának okaira, amit abban lát, hogy a mostanihoz hasonló győnge társulat nem biztosíthatja a színház látogatottságát. Hivatkozik a multra, amikor két elsőrendű színház működött Suboticán, egy magyar és egy szerb társulat és mind a két társulat jobban tudott boldogulni, mint a mostani, mert azok a társulatok nem kezdőkkel és dilettánsokkal kísérleteztek.

Figyelmezteti a tanácsot, hogy a műkedvelő előadások betiltásával nem lehet a közönséget a színház látogatására kényszeríteni. Egyformán elítéli úgy a szláv, mint a magyar műkedvelő előadások betiltását és kifejti ennek a határozatnak céltalanságát. Produkáljon a színház a műkedvelőknél jobb előadásokat és akkor nem fog ártani a

színház látogatottságának semmiféle műkedvelői előadás. Indítványozza, hogy a színházgazdát a város által kiküldendő két tanács tag segítségével igyekezzen a vidéken is megszervezni a vendégszerepléseket, hogy ne magát Suboticát terhelje a színház fenntartásának minden költsége.

Tabakovics Miklós polgármester-helyettes válaszában védelmébe veszi a színház támogatását. Kijelenti, hogy a színházgazdát kénytelen volt a költségeket a minimálisra redukálni és vidéken is próbálkozott már, azonban seholy nyujtásának neki olyan kedvezményeket sem, mint amilyeneket Suboticán kap. Kéri a segély megszavazását.

Vidakovics Antal földművespárti itt közbeszólt: Előbb javítsák meg az utakat és csak azután költsenek a színházra!

Petrovics János dr. azt a közbevető indítványt teszi, hogy a közgyűlés szavazzon meg a havi 2000 dináros segélynek megfelelően évi 24.000 dinárt a színház részére a tanács által kért 50.000 dinár helyett.

A közgyűlés ehhez a javaslathoz hozzájárult, a színházgazdának rendkívüli segélyre vonatkozó kérelmét azonban elutasította. A további segélyezés feltételül a közgyűlés kikötötte, hogy a színház havonként legalább 12 szláv előadást köteles tartani. Utasította továbbá a közgyűlést a városi tanácsot, tegyen felterjesztést a közoktatásügyi minisztériumnak a színház államosítása céljából, vagy ha ez keresztülvihetően úgy a városi kezelés mellett szerezzen a színház részére állami támogatást.

A zentai névjegyzék

Öt tévedésből kihagyott nevet irtak be a névjegyzékbe

A »Bácsmegeyi Napló« pénteki számában sentai tudósítónk jelentése alapján megirtuk, hogy »a tegnapi nap folyamán még öt választót vettek fel pótllólag a névjegyzékbe, akiket az összerítő bizottság annak idején kifejejtett. Igaz, hogy ez a pótllás már a jelölési határidő letelte után történt, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az országos Magyar Párt nem állíthat seholysem képviselőjelölteket.«

A fenti közleményre vonatkozólag Pavlovics István, a suboticei törvényszék elnöke, munkatársunk előtt nyilatkozott és kijelentette, hogy a cikk megjelenése után érdeklődött az ügy mi-benállása iránt és meggyőződött, hogy a kérdéses közlemény, amelyet sentai megbízható információ alapján kaptunk, nem felel meg a való ténynek.

Munkatársunk fölkereste Illes Drago-mir dr.-t, a törvényszék választási tanácsa referensét, aki hivatalos adatok alapján a való tényállásról következő felvilágosítást adta:

Senta város végzést terjesztett be a suboticei törvényszékhez, azon válas-

tókról, akik január 6. előtt kérelmezték a választói névjegyzékbe való felvételüket. Ehhez a — 312. szám alatt, — végzésben 161 választó neve volt feljegyezve.

A törvényszék választási tanácsa 1835. sz. a. kelt végzésében jóváhagyta Senta város határozatát és elrendelte a 161 választónak a névjegyzékbe való bevezetését.

A választási tanács végzésének leírásánál e 161 választó közül öt választó, névszerint: Lengyel Gyula, Mécsáros János, Söregi Antal, Stössel Jenő és Veres Ferenc neve a leíró tévedésből kimaradt és 161 választó neve helyett csak 156 választó neve lett beírva.

Dr. Illes referens ezt a tévedést azonnal észrevette és hivatalból indékedett, hogy a leírási hibából a végzésből kimaradt öt név pótllólag beírassék, ami szabályszerűen meg is történt.

Ennélfogva szó sem lehet arról, hogy bárkit is január 6-ika után, utólagos reklamáció folytán pótllólag irtak be a névjegyzékbe, mert az öt választó neve, — amiről munkatársunk meg is győződött, — a január 6. előtt jóváhagyott végzésben már benfoglaltatott.

E téves információhoz fűzött további kombinációk így önmaguktól elesnek.

Jönnek-e a Vajdaságba magyar színészek?

Dimulovics Radivoj a suboticei színház igazgatója pénteken megjelent szerkesztőségünkben és a suboticei szláv színház Budapesten tervezett vendéjátékára vonatkozólag a következő felvilágosításokat adta:

A »Bácsmegeyi Napló« pénteki számában közölt megegyezésről nem tudok. Annyi igaz, hogy én magánlevelet írtam a budapesti S. H. S. főkonzulknak, amelyben kérdést intéztem, hogy lehetséges volna-e a budapesti szerb kolóniában három kis drámai előadást rendezni a suboticei színház drámai ensembléjének néhány tagjával?

Vegyes személyzettel történő vendéjátékról vagy budapesti színművészek vendégszerepléséről sem személyesen sem írásban nem tárgyaltam senkivel.

A cikkben említett megállapodások fixrozásához előbb felsőbb hatóságom hozzájárulására lenne szükségem.

Ha a terv Milojevics követ ur intenciójából eredt volna, kijelentem, hogy arra nézve eddig sem írásban, sem személyesen értesítést nem kaptam.

Ezzel szemben a mi értesülésünk az, hogy a magyar hatóságok már beleegyezésüket is adták, hogy a szerb művészek Budapesten és a budapesti környéki városokban vendégszerepeljenek. Ez elé a magyar hatóságok annál kevésbé gördítenek akadályokat, mert a Magyarországon lakó szerb nemzetiségű állampolgárok kulturális szabadságát teljes mértékben elismeri. Ezzel szemben a budapesti S. H. S. követség valószínűleg készségét jelentette ki, hogy a magyar színészek beutazási engedélyét az eddiginél liberálisabban kezeli.

Leszavazták a magyar kormányt

Kijavítják a pesti vízvezeték

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés megcsappant érdeklődés mellett folytatta a mérnöki kamaráról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A képviselők közül nagyon kevesen voltak jelen, csak így történhetett meg, hogy egy különben alárendelt jelentőségű kérdésben leszavazták a kormányt s a kereskedelmi miniszter tiltakozása ellenére az ellenzék módosító javaslatát fogadták el.

A mérnöki kamaráról szóló javaslat 20-ik szakasza szerint a mérnöki kamara tisztségeire megejtett választást a kereskedelmi miniszternek jóvá kell hagyni. Ruppert Rezső a szakasz kihagyását kérte, Valkó kereskedelmi miniszter ragaszkodott a szakaszhoz. Az elnök szavazásra tette fel a kérdést s 21-en szavaztak Ruppert javaslata mellett, 14-en az eredeti szöveg mellett s így Ruppert indítványát fogadták el.

Sally Árpád sürgős interpellációt jelentett be a budapesti vízhiányról, aminek következtében járvány üt-heti fel a fejét. A pesti utcán árusított viz ihatatlan. Indítványozza, hogy kormánybiztost rendeljenek ki a javítási munkák ellenőrzésére.

Rakovszky belügyminiszter nyomban válaszolt. Feleslegesnek tartja a kormánybiztos kirendelését, a javítási munkálatokat személyesen ellenőrzi. A munkák annyira előrehaladtak, hogy remény van rá, hogy holnap már az első, másodemeleti lakásokban lesz víz. A csővezetékbe rossz víz nem kerülhet.

A választ tudomásul veszik, mire az ülés véget ér.

A Tyeremov-korszak epizódja

Felmentették Dimitrievics szolgabíró

Pénteken folytatta a bíróság a csüförtökön megszakított főtárgyalást a Dimitrievics volt topolai, jelenleg kulai szolgabíró ellen folyamatba tett perben.

Pénteken a bíróság Meixler Simon volt staramoravicai lakost hallgatta ki. A tanu kijelenti, hogy a puskát és revolvert nem Dimitrievics-től kapta vissza, hanem Tyeremov főbírótól, mert hadügyminiszeri engedélye volt fegyvertartásra. Nem áll tehát, hogy a vádlottat mezeváltatgatta volna, hogy a fegyvereket neki visszaadja.

Még Meixler Idát hallgatta ki a bíróság, aki lényegtelen vallomást tett.

Dr. Vasziljevics Ljuba terjeszti elő ezután a vádat, fenntartva a vádlevélben formulázott vádakot.

Dr. Dimitrievics Dragomir védő felmentést kér, miután a főtárgyaláson egyetlen bizonyíték sem merült fel a vádlott bűnössége mellett.

Ezután meghozta a bíróság az ítéletet, amelyben Dimitrievics Tihamért fölmenti a vád és következményei alól.

Dr. Vasziljevics Ljuba államügyész föllebezést jelent be.

A sombori kerület jelöltjei

Nyolc párt küzd egymással a sombori kerületben

Somborból jelentik: A sombori kerületben nyolc lista fog egymással szemben állani a választásokon. Az egyes pártok jelöltjei a következők:

Szociáldemokratapárt: listavezető Divac Nedeliko (Beograd); Sombor város jelöltje: Brkity Vojin pénztári tisztviselő, helyettese Beretics Antun közműves; sombori járás: Dedakin Lázár pénztári tisztviselő, helyettese Klapac Gyula közműves; apatiní járás: Lehoczki Mihály pénztári tisztviselő, helyettese Cosics János földműves; kulai és hódási járások: Tatis Pál szerkesztő, helyettese Pavlovics Miklós kereskedő; batinaí járás: Klapac Gyula közműves, helyettese Jäger Márton kereskedő; dárdaí járás: Gyakovacki Szvetisláv pénztári tisztviselő, helyettese Kokus József közműves.

Bunyevác-sokapárt: listavezető Evtovics János prépost (Bács); apatiní járás: Palics József kereskedő, helyettese Folbert Adám földbirtokos; batinaí és dárdaí járások: Bosnyák Antal földbirtokos, helyettese Kurjacics Vinko; kulai járás: Buila Sándor földműves, helyettese Cap Mitró; hódási járás: Gebauer Emil gyógyszerész, helyettese Vukovics Adam; sombori járás: Knézi Pál földbirtokos, helyettese Burnati Lázár szücs; Sombor város: dr. Raics Tamás ügyvéd, helyettese Szvilics József földbirtokos.

Németpárt: listavezető dr. Krafft István bankigazgató (India); apatiní járás: Jaisel Henrik tb. főjegyző, helyettese Schay Jakab; batinaí és dárdaí járás: Sorgen Péter építész, helyettese Jancz Ferenc íakereskedő; kulai járás: Schumacher Jakab ev. ref. esperes, helyettese dr. Kurz Henrik ügyvéd; hódási járás: dr. Bartmann János ügyvéd, helyettese dr. Rapp András ügyvéd; sombori járás: Bonnert Péter r. k. káplán, helyettese dr. Moser Ferenc; Sombor város: Jaisel Henrik tb. főjegyző, helyettese Schury Jakab.

Radikálpárt: listavezető Trilovics Márkó miniszter; apatiní járás: dr. Racics Szima orvos, helyettese Krommer Ferenc; hódási járás: dr. Lallosevics János ügyvéd, helyettese Gavrilovics Ottó bankigazgató; dárdaí és batinaí járások: Mihaldzsics István gk. esperes, helyettese Kollár Antal földműves; Sombor város: Vlais Velimir föld-

birtokos, helyettese Nenadovics Mita földműves, sombori járás: Terzin Pál, helyettese Radovan S. Pein.

Demokratapárt: listavezető Marinkovics Pál bankigazgató, apatiní és batinaí járások: Novákovics Izidor, helyettese dr. Telegdy Sándor; dárdaí járás: Pánics Szvetozár lelkész, helyettese Kovacsics Vása földműves; kulai járás: dr. Götsche Frigyes ügyvéd, helyettese Novako-

vics Izidor; hódási járás: dr. Petrovics Branko volt polgármester, helyettese Nathesz Antal gazda; Sombor város és járás: dr. Nikolics György ügyvéd, helyettese dr. Grigorjevics Emil.

A szerb párt listavezetője Ilic nyugalmazott őrnagy, a Proticspárt pedig, melynek listáját hétfői számunkban közöltük, Klicin Mita szerkesztő.

Kedvezően folynak az osztrák-jugoszláv tárgyalások

Szombaton a nemzeti kisebbségek kérdése kerül tárgyalás alá

Beogradból jelentik: Az SHS-osztrák tárgyalások a pénteki nap folyamán kedvező mederben folytak tovább és több kisebb jelentőségű kérdésben már létre is jött a meg egyezés.

A délelőtti tárgyaláson a legnagyobb érdeklődést a hadikárpótlások kérdése keltette. A tanácskozáson osztrák részről Seypel kancellár és Grünberger külügyminiszter, jugoszláv részről Pasics miniszterelnök és Nincics külügyminiszter személyesen is részt vettek.

A politikai kérdéseket egy szűkebb konferencián tárgyalták. Egyidejűleg a szakértőbizottság közlekedési és gazdasági kérdésekről tanácskozt, amelyeknek eredményéről a tárgyalások befejezése után hivatalos kommunikében fogják tájékoztatni a közvéleményt.

A szombati napon a régi monar-

chia adósságainak felosztása és több kisebb jelentőségű kérdés kerül napirendre. Valószínűleg a szombati tanácskozásokon tárgyalják a saint-germaini békeszerződésnek a nemzeti kisebbségek védelmére vonatkozó rendelkezéseit is. Az osztrák delegáció a Jugoszláviában élő németek részére a békeszerződésben garantált kisebbségi jogok teljes keresztülvitelét fogja követelni. Ezzel szemben a jugoszláv delegáció azt az ellenkövetelést fogja felállítani, hogy az Ausztriában élő szlovének részére ugyanolyan arányban állítsanak fel közép- és elemi iskolákat, mint ahány iskolájuk a jugoszláviai németeknek van. Valószínű, hogy létre fog jönni a meg egyezés.

A Seypel tiszteletére péntek délre tervezett udvari ebéd Alekszandar király megbetegedése miatt elmaradt.

Az inséges Németország

„Nem a szavak, hanem a cselekedetek idejét éljük“
Folytatják a Ruhr-akciót

A háborús éhségblokádn nyomora után a „béke“ esztendeinek insége pusztítja Németországot. Ugyanakkor, amikor a Ruhr-vidék megszállása tartja izgalomban egész Németországot, Bomm tanár, az egészségügyi hivatal elnöke megdöbbentő jelentésben számol be a birodalmi gyűlésen a háboru utáni inségblokádn pusztításáról, amelyet a versaillesi békeszerződés és legnagyobb részt Poincaré erőszakos jóvátételi politikája zudított a lefegyverzett, védekezésre is képtelen német népre és a minden bűnökben ártatlan német gyermekekre.

Bomm tanár beszámolója szerint a nagyobb városokban fokozatosan rosszabbodtak az egészségügyi viszonyok, amit főképp az élelmiszer hiánya idézett elő. A hus sok ezer ember részére teljesen elérhetlenné vált. A lakások sem felelnek meg a higiénia követelményeinek, aminek következtében a halálozások száma erősen megnövekedett. A halálozási százalékszám az 1921. évi 1'26-al szemben 1'34 százalékra emelkedett, amihez részben az öngyilkosságok számának szaporodása is hozzájárult. A bőrbetegségek száma is nagy mértékben emelkedett a tisztá kodás lehetőségének hiánya miatt. Számos gyermek-otthont be kellett zárni, mert nem tudták a gyermekeket tejjel ellátni. A csecsemőhalandóság ijesztő arányokat öltött és a gyermekek táplálkozása egyre hiányosabb. Az iskolákban a tanulók fele gyengén táplált és háromnegyed részük a legszükségesebb ruhamegüket is nélkülözni kénytelen. Különösen a tüdővész terjed veszedelmesen a gyermekek között.

Hadiállapot a Ruhr-vidéken

A Ruhr-akció ügyében a francia és belga miniszterelnök között lefolyt tanácskozások befejeződtek, azoknak eredményéről azonban nagyon kevés szivárogt ki. Theunis belga miniszterelnök az újságíróknak, akik őt kérdéseikkel megostromolták, megtagadott minden felvilágosítást, azzal az indoklással, hogy ma nem a szavak, hanem a cselekedetek idejét éljük.

Poincaré is csak nagyon zárkóztan

nyilatkozott, de kijelentette, hogy mindkét kormány elhatározta a Ruhr-akció további folytatását. Hangsúlyozta még a francia miniszterelnök, hogy a Rajna pénz nem tervéről lemondtak.

Egy londoni jelentés szerint az angol alsóházban egy munkaspárti képviselő kérdésére, hogy Franciaország a Németországgal való meg egyezés esetén lemond-e minden további igényéről a Ruhr-vidéket illetően, Bonar Law azt válaszolta, hogy Anglia nem kapott erre vonatkozólag semmiféle ígéretet Franciaországtól. Lord Robert Cecil uegyancsak az alsóházban tartott beszédében hangsúlyozta, hogy komoly veszedelem fenyeget, mert a Népszövetség csak bizonyos államok összességének szövetségévé. Lord Cecil még kifejezést adott azon véleményének, hogy a Népszövetség legközelebb foglalkozni fog a Ruhr-vidék megszállásának ügyével.

A franciák elrendelték a hadiállapotot a megszállt területen

Berlini jelentés szerint a Saar-vidéken minden órában várják a hadiállapot kihirdetését és attól tartanak, hogy a franciák erőszakos eszközökkel fogják megkísérelni a német munkásság sztrájkjának megtörését.

Mint Mainzban jelentik, ott a franciák csütörtökön már kihirdették a hadiállapotot, a telefon alkalmazottak szabotázsza miatt.

Újabb véres összeütközések a Ruhr-vidéken

Esseni jelentés szerint az utolsó napokban újabb véres események játszódtak le Bochumban. A francia katonaság megszállta a törvényszék épületét és amikor egy ór inzulálta a törvényszékből távozni készülő egyik tisztviselőt, a tömeg fenyegető magatartást tanúsított. Erre egy francia tiszt tüzelte-tett a tömegre és két német meghalt, többen pedig megsebesültek.

A franciák egyébként a Bochumba való előnyomulással 28 mozdonyt, 167 szénrel telt vaggont, 75 üres vaggont, 11 személykocsit és 2 hálókocsit szereztek. Koblenz mellett, Moselweis pá-

lyaudvarán pedig 120 millió márkát foglaltak le a franciák.

Szilárd a német ellenállás

A „Petit Parisien“ jelentése szerint az esseni ipari vállalatokban tovább folyik a munka. Az ipari blokádn eddig egyáltalán nem érezeti hatását. A mérnök-szakértők szerint nem is lehet már szó arról, hogy néhány hét alatt meg lehetne törni a német ellenállást, hanem hosszú hónapokra volna szükség, amíg a németek kapitulálnak.

Trockij a francia megszállásról

Stockholmból jelentik, hogy az „Aftenbladet“ moszkvai tudósítást közöl, amely szerint Trockij a népbiztosok ülésén kijelentette, hogy Oroszország részére egy gyorsan bekövetkező háboru volna előnyös. A világforradalom — mondotta Trockij — csak akkor fog kitörni, ha a vörös hadsereg német területen fog állni. Nagy veszedelme a világforradalomnak, hogy a németek nacionalista érzelme a Ruhr-vidék megszállása miatt fölébredt újra. Trockij végül a hadianyagok beszerzésére való hitel emelését kérte.

Vasuti kalauzok bünszövetkezte

Elkikasztották a vasútijegyek árát

A suboticei vasútigazgatóságnál egyik legutóbbi hivatalvizsgálat alkalmával megállapították, hogy egy szövetkezet rendszeresen megkárosítja a vasutat. Azoknak a jegyeknek az elszámolásánál, amelyeket a kalauzok utazás közben adnak ki a jegy nélkül utazóknak, nagyobb hiányt észleltek.

A vasútigazgatóság feljelentésére a rendőrség széleskörű nyomozást indított ebben az ügyben és az eredményre is vezetett. A rendőrség ugyanis letartóztatott három vasuti kalauzt, Prevrat Valentint, Bacsics Lázár és Vukics Nenadot, akik összeállítva egymással már régebben nem számoltak el a vonaton eladott menetjegyek árával, hanem azt elkikasztották. Ilyen módon mintegy 25.000 dinárral károsították meg a vasutat.

A rendőrség pénteken délelben már átadta az ügyészségnek a három kalauzt, akik beismerő vallomást tettek, a nyomozás azonban még tovább folyik, mert a jelek szerint még mások is résztvettek a visszaélésben. Az ügyből kifolyólag a rendőrség még további letartóztatásokat is fog eszközölni.

Büntetés,

amely nincs benne a büntetőkodexben

Nyájas olvasó, tanulmányoztad-e már valamikor is a büntetőtörvénykönyveket, azt a sok-sok paragrafust, amelyek hivatva vannak az emberiséget a jó erkölcs korlátai között tartani. Mert ha át is olvas-tad valamennyit s talán ismered is az ó-testamentumból a »szemet-szemért, fogat-fogért« elven alapuló szigorú büntetéseket, vagy talán ha böngészted is olykor-olykor Verböczy tripartitumát, a Csemegi kodexet, a kihágási törvényeket, a büntető novellák paragrafusait, ha hallottál is az olasz városok kalodáiról, München szegényfájáról, királyok, országbirák, nemesi székek, önkényeskedő földesurak, törvényszékek, járásbírók, rendőrható-ságok különböző súlyos és kevésbé súlyos ítéleteiről, ebbeli tudásod bizony még mindig fogyatékos, ha nem ismered Senta város szabály-rendeletét, az ősi város nemes tanácsának nagyjelentőségű határozatait. Mert ebben az ősi szabály-rendeletben találhatsz egy büntető-paragrafust, amely hiányzik vala-

menyi büntetőkodexből, amelyről más vidéken, más országban nem is hallottak, vagy ha hallottak is bizonyára nem hiszik el.

Ez a különös büntetés abból áll, hogy minden garázda ember, aki kávéházban, korcsmában, snapszputikokban felebarátainak bosszúságára, vagy ártalmára lerészegszik és garázdálkodik, *eltitlik* a fentebb felsorolt nyilvános helyek látogatásától, vagy ha éppen elkövetett cselekménye nem súlyos természetű, látogathatja ugyan a bor-kiméréseket, de tiltva van neki a helyeken bármiféle szeszestiltólvezetni.

Valamikor régen a főtéren állott a »Magyar király«-hoz címzett vendégfogadó, átellenben a városi nagyvendéglő és mindkettőben jó bort mértek. A jó bort pedig régtől fogva szereti a sentai ember, mulatni is szeret, különösen ha oka van rá. A sentai polgárok is ittak, ittak jókedvükben — ittak ha okok volt buslakodni és ittak afeletti bánatukban, hogy ha éppenséggel nem adódott semmi ok az ivásra. A jó bor azután meghozza a jókedvet és feléleszti a virtust. Vajjon kinek volt nagyobb virtusa? Az alsóvárosi, vagy a tóparti legénynek, azt pedig csak az dönthette el, hogy melyik verte meg a másikat, melyik zavarta szét a fogadó vendégeit, vagy pedig melyik verte be a kaszsa mögött álló nagy tükröt. Így lett a virtusból garázdálkodás és a garázdálkodás miatt így született meg a tanács bölcshatározata a

szeszestilt eltiltásáról. Régi rendelkezés ez, de még ma is él és még ma is nagy hasznát veszik, mint semmi sem bizonyít jobban, mint az, hogy 1923. közönséges esztendőben, *azaz ötven nap alatt már kettőszáznegyven azoknak a száma*, akik sem borban, sem más szeszestiltban nem kereshetnek vigasztalt, mert tiltva vagyon.

Amikor garázda ember kerül a rendőrségre, elsősorban összeremtettézik szigorúan, másodsor felhívatiák a kávésokat, korcsmárosokat, azoknak tudtul adják az új dezentorok névsorát. A korcsmárosok, kávésook tudomásul veszik, gondosan feljegyzik, otthon elmondják a főpincérnek, az a pincérnek, csaposoknak, nehogy véletlenül is megszegje valamelyikük a tilalmat. Majd a pincérek, mint friss újságot elmesélik a törzsvendégeknek, egy félóra múlva tudja az egész kávéház, másnap az egész város, hogy immár ismét kinek nem szabad bort inni, egy hónapig-e, vagy félévig, vagy éppenséggel egy egész esztendőig. Kell-e ettől nagyobb büntetés? Még csak el sem buhat a szerencsétlen az emberek elől, végig kell szenvednie a tilalmi időt és igérni mély bűnbánást, nagy igyekezést a megjavulásra és fogadalmakat, hogy ezután ő lesz a város legszolidabb polgára. Ime a legjobb mód arra, hogy hogyan kell erkölcsös, istenfélő, szelid természetű embert nevelni ebben a kutyául leromlott világban.

m. d.

Rablóbanda a szubotica tanyákon

Az agyonlőtt rabló bűntársai

Veszedelemes rablóbanda tagjai állottak pénteken a szubotica törvényszék büntető tanácsa előtt.

A rablók a múlt év novemberén Verusics pusztán fegyveresen megtámadták Gabrics Albe tanyáját, a mely alkalommal Gabrics a bezárt ajtón keresztül kilőt a támadókra és karabélyának golyója a támadók egyikét halálra sebezte, úgy, hogy a rabló ott a tanya közelében, a kukoricás földeken meg is halt.

A Gabrics-tanya ellen intézett rablótámadáson kívül még négy más rablásban is résztvettek a vádlottak.

A főtárgyalásra nagy számban jöttek be a tanyai gazdák, az érdeklődő közönség egészen megtöltötte a tárgyalási termet.

A főtárgyalást vezette Pavlovics István törvényszéki elnök, a tanács tagjai Györgyevics Jován és Lékó Dusan törvényszéki bírák.

A közzéadást képviselte Vaszilievics Ljuba dr. államügyész.

A védelmet Strelitzky Dénes dr., Dimitrijevic Dragomir dr. és Ognjanov Svetozar dr. mint hivatalból kirendelt védők látták el.

Három férfit és egy nőt vezettek a fogházörök a terembe: Baecics Pájó, Szimics Sretán, Dudás István és Percics Mária vádlottakat.

A vizsgálat során teljes beismerésben voltak, míg a főtárgyaláson — különösen Baecics elsőrendű vádlott — tagad s azt állítja, hogy nem vett részt valamennyi rablásban és ahol ott volt, csak mint »őr« volt jelen, aki vigyázott, hogy figyelmeztesse a munkában levő rablókat, ha veszély fenyeget.

A vád az, hogy múlt év május 9-én Verusics pusztán revolverrel és botokkal megtámadták Bukvity Miklós tanyaházát.

A rablók nem mentek be a házba, mert a zajra megjelent a gazda felesége az ablaknál és a betört ablakon keresztül kiadott nekik 300 dinárt. De ekkor még nem távoztak el, hanem a létrát odátámasztották a padlásajtóhoz és a padlásról két zsák szappant hoztak le.

Október 26-án megtámadták Györgyén pusztán Stantics Lázár

tanyaházát és öt és feleségét agyonlövésrel fenyegetve 7500 dinárt raboltak el és egy gyűrűt.

November 3-án Verusicson megtámadták öv. *Miljacski* Lozika tanyaházát. Itt azonban mindössze tíz dinárt raboltak és a gyermek sírására elfutottak.

Mindezeknél a támadásoknál a vádlottakon kívül résztvett Szundics János is, aki a negyedik rablási vádlatnál életét vesztette.

A negyedik rablótámadást Gabrics Albe verusicsi tanyaháza ellen intézték.

Itt nem vitték el semmit, mert a gazda lövése után, amely Szundics Jánost találta, elfutottak.

Röviddel a támadás után kinyomozta a rendőrség az összes tetteseket, akik december óta vannak vizsgálati fogságban.

Baecics vádlott után Szimics Sretánt hallgatta ki a bíróság. Beismeri, hogy részt vett a rablásokban, de ő is — mint Baecics — igyekszik mindent az agyonlőtt Szundicsra hárítani.

Szimics vallomása után Vaszilievics Ljuba dr. államügyész előterjeszti, hogy Baecics elsőrendű vádlott a fogházban levelet irt Szimics Sretánnak, amelyben felhívja, hogy a tárgyaláson mondja azt, hogy a nyomozásnál verték őket és ezért tettek beismerő vallomást. Aztán mondja azt, hogy ő, Baecics nem volt ott minden rablásnál. Az államügyész átnyújtja a levelet a bíróságnak azzal, hogy Szimics, aki megkapta az irást, nem tudta elolvasni és átadta a gondnoknak, hogy olvassa el.

A harmadik vádlott, Dudás István beismeri, hogy résztvett az összes rablásokban.

Elmondja a Gabrics-tanyán történt támadást.

Midőn Gabrics kilőt és Szundics feljajdult: Jaj, megöltök s erre elkezdett szaladni. Szundics is szaladt halálos sebével egy kilométernyire, aztán összeesett és meghalt.

A halott rablót ott hagyták a földön és tovább futottak.

Hajdu másnap este egyedül kiment egy ásóval oda, ahol Szundics

halva feküdt és eltemette a hullát.

Aztán megszökött Magyarországba, ahol a csendőrök elfogták és kiadták, mert — amint mondja — ő a »Szalay-csonortban« is működött.

A vádlottak után a tanukat hallgatta ki a bíróság.

Legnagyobb érdeklődést Gabrics Alba tanuvallomása keltette.

Az óriás természetű, fiatal gazda nagy nyugalommal ismerteti az éjjeli támadást.

Éjjel 10—11 óra között kiabálást hallott, hogy nyissa ki az ajtót.

Karabélyát kereste, de nem találta meg rögtön, s ezért, — minden eshetőségre készen, — fejszét vette kezébe.

Közben feszegetni, rugdosni kezdették kívülről az ajtót. A kutyák irtózatosan ugattak. A béreseit kiint lefogták.

Most kívülről két lövés dördült

HIREK

●●●

A SZERB DÉRYNÉ . . .

Borotváltképi fiatalurak és jól öltözött hölgyek járnak most házról házra és bérletekre gyűjtenek előfizetőket a színház részére, meg adományokat is elfogadnak Thália oltárára. Lelkes színészek és színésznők vállalkoztak a kilincselés és a kérés haldítlan szerepére és amikor látjuk őket, kicsit sápadtva, kisé táradtan és megviselten a déli próba és az esti előadás között a havas utcákon járni és összeszedni a művészet részére a tíz meg husz dinárokat, régi vándor színész-csapatok, a magyar színészet óskora jut az esztünkbe . . .

Déryné, Szentpétery és a többiek járhattak így taturól-takura és portáról portára, hogy jegyeket kínáljanak a nemzetes uraknak meg asszonyságoknak a kocsmaszínpén rendezett színelőadásokra. Az ekhős szekér hamar továbbgördült velük más vidékre és nekik gondoskodni kellett a szűkös kenyérről arra a napra, amikor komédiáztak. És hányszor üres lett volna a kocsmaszín, ha a derék magyarok meg nem szánták volna a lelkes, éhező művészeket.

A magyarok portáit most is felkeresik a szerb Déryné és Szentpétery és ha ma nem is ekhős szekér viszi már őket egyik városból a másikba és nem is kocsmaszínpén rendezik az előadást, szenvedésük, idealizmusuk és lelkesességük memvire hasonlít a régi magyar színészek szenvedésteli, kalandos életéhez . . . És a derék magyarok, a szenvedések tüzeiben még nemesebbé égett magyarok, akiket idősodort a sors kilyrkészhetetlen akarata, épp olyan jó szívvel fogadják a szláv színészeket, mint a régi-ek a Déryné truppját. És a magyarok most sem tudnak rideg nem-et mondani, hanem megnyílnak a szívek a szerb színészek táradtságos küzdelmének láttán . . .

Igy is van ez jól. A magyarok támogatják a szerb színészeket, támogatják a kultúrát, ami mindnyájunké. És amikor szeretettel nyitják kezüket a küzködő szláv művészek felé, ott él a lelkükben a remény, hogy egyszer csak megszólal majd a némaság, ledőlnek a falomlak és akkor ugyanilyen szeretettel ölelhetik keblükre Thália magyar papjait és papnőit, akik a szomszéd magyar lelkeknek hoznak üdítő italt . . .

(I. I.)

— **A király betegsége.** Beogradból jelentik: Öfelsége a király meghülésfolytán könnyebben megbetegedett és orvosai tanácsára néhány napig a szobát kénytelen őrizni.

el, éppen akkor kapta kézhez karabélyát.

Egyet lőtt vele a bezárt ajtón át, amire csend lett.

A bizonyítási eljárás után a perbeszédeket tartották meg, amelyek elhangzása után a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint Baecics Pájót, Szimics Svetent és Dudás Istvánt egyenként öt évi fegyházra ítélte, 2 hónapi vizsgálati fogság becsámításával.

Percics Máriát, — akire a tárgyaláson nem bizonyult bűnrészeség, csak az, hogy tudott egyik-másik rablásról, a bíróság három havi elzárásra ítélte, amiből 2 hónapot kitöltöttnek vett.

A bíróság elrendelte az ítélet jogerőre emelkedéséig, — azonnali szabadiábra helyezését.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben. A védők felebezést jelentettek be.

— **A pápa ajándéka a Nis-i katolikusoknak.** Beogradból jelentik: XI. Pius pápa 240.000 dinárt ajándékozott a nisi katolikus egyházközségnek templom építésre.

— **Hivatalvizsgálat a becskerek munkásbiztosító pénztárnál.** A becskerek munkásbiztosító pénztárnál pénteken Radó Imre, a sombori pénztár főszámtanácsosa hivatalvizsgálatot tartott.

— **Közszemlére teszik a becskerek választói névjegyzékét.** Becskerekéről jelentik: Becskerek város vezetősége intézkedett a választási névjegyzék kifüggesztéséről. A névjegyzék 8 napon át a városház épületében levő tanácssteremben lehet megtekinteni.

— **Az angol lapok Károlyi Mihály vagyonekobbzásáról.** Londonból jelentik, hogy az angol lapok Károlyi Mihály vagyonekobbzását élénken kommentálják. A lapok jelentése szerint Károlyi Kanadába szándékozik kivándorolni.

— **Ki lesz az új temesvári püspök?** Megirtuk, hogy Glattfelder Gyula temesvári püspök, akinek egyházmegyéjébe a bánati római katolikus egyházközségek is tartoznak, lemondott. A romániai lapok közlése szerint temesvári püspökké Sorbán Kornél borosjenői plébánost nevezik ki.

— **Ady-társaság alakul Becskereken.** Becskerekéről jelentik: Az Ady-társaság március 4-ikén tartja Becskereken alakuló ülését. A társasorozat letárgyalása után megtartják az első felolvasó ülést.

— **Anglia megbizotta a Népszövetségben.** Londoni jelentés szerint az angol kormány elhatározta, hogy Lord Robert Cecil küldi ki a Népszövetségbe Anglia megbizottául.

— **Bácskai bíró — maribori képviselőjelölt.** A vajdasági képviselőjelöltek névsorában meglehetősen nagy számmal vannak idegen nevek. A paritásos elv érvényesüléseként regisztráljuk, hogy a maribori kerület jelöltjeinek névsorában bácskai név is van. A maribori első kerület jelöltje a német párt listáján dr. Neuner Vilmos bácsipalánki járásbíró s ugyanő a járási jelölt a ljutomeri járásban. A maribori kerületben tíz listát nyújtottak be szabályszerű időközben.

— **Franciaország nem veszi fel a diplomáciai érintkezést Oroszországgal.** Párisi jelentés szerint a francia külügyminiszterium hivatalosan cáfolja azokat a híreket mintha a francia kormány felvenné a diplomáciai érintkezést Szovjetországgal.

— **Uj cigaretta.** Az állami dohányjövődék vezérigazgatósága »Kosovo« néven új különlegességi cigarettát hozott forgalomba. Az új cigaretta ára darabonként 80 para.

— **A Bánság egészségügyi statisztikája.** A bánsági egészségügyi hatóság kimutatása szerint a Bánság egészségügyi viszonyai az utóbbi időben lényegesen megjavultak. A tifusziárvány — ami a múlt hónapban erősen lépett fel — megszüntnek tekinthető. A vörhenymegbetegedések száma is csökkent. Az elmúlt héten Beeskerek városában 8, Beeskerek járásban 1. Kikinda járásban 2, Stara-Kanizsa járásban 2, Novi-Becsej járásban 4, Zombolya járásban 4, Kovacsica járásban 29, Pancsevó járásban 12, Bela-Crkva városban 1, Bela-Crkva járásban 7, Vrsac járásban 1, Kovin járásban 6 és Alibunár járásban 5 vörhenymegbetegedést jelentettek. Spanyoljárvány egyáltalán nincs, csak néhány meghűlésből eredő influenzaeset fordult elő.

— **Franciaország is emeli a vasúti díjszabást.** Párisi jelentés szerint most a győztes Franciaország is 100 százalékkal emelte a vasúti díjszabást úgy a személy, mint a teheráru forgalomra. A diadalmas, a Ruhr-vidéket is meghódító Franciaország pénzügyi összeomlásának kétségtelen jele, hogy a vasúti tarifát kénytelen megdrágítani.

— **Konferencia a munkaidőről.** A beogradi kereskedelmi és iparkamarában február 23-án előkészítő konferencia lesz a munkaidő és a vasárnapi munkaszünet tárgyában. 26-án a szociálpolitikai minisztériumban lesz ugyanerről tanácskozás, ami több napig fog tartani. A konferencián valamennyi kereskedelmi és iparkamara, ugyancsak minden munkásszervezet képviselteti magát.

— **Az olaszok előkészületei a dalmáciai III. zóna kiűrésére.** Rómából jelentik: Az olasz lapok közlése szerint Mussolini a külügyminisztériumban fogadta a kiűrés végrehajtó bizottság olasz tagjait. A rapallói szerződés és a santamargaritai egyezmény ratifikációs okmányainak kicserélése után a bizottság Abbéziába utazik. Az olasz vezérkar már kiadta a parancsot Susak és a dalmáciai III. zóna kiűrésének előkészítésére.

— **Az eszéki nyomdászok bérharca.** Osijekről jelentik: A nyomdai munkások béreiknek 20 százalékos felemelését kérték. A nyomdatulajdonosok visszautasították a munkások kívánságát.

A »Bácsme gyei Napló« február 23-iki vasárnapi számában rajzok leírások Kula és Nvrba-s-ról.

— **Dedekancsost anektálják az olaszok?** Római jelentés szerint a »Mondo« úgy értesül, hogy Dedekancsost az olaszok által való anektálása küszöbön van.

— **Amerika felfüggesztette a hadihajók megsemmisítését.** Washingtoni jelentés szerint az Unió felfüggesztette a hadihajók megsemmisítését. Az Egyesült Államok a hadihajók lerombolását csak akkor fogják folytatni, ha a washingtoni leszerelési konferencián résztvevő államok már ratifikálták az ott kötött egyezményt.

— **A jóvátételi lovak árverése.** A Suboticára érkezett 107 darab jóvátételi lovat szombatn reggel fél kilenckor kezdi árverezni a város a városi raktárnál. A lovak között 63 paripa és 44 kanca van.

— **Vesztett kutya Temerinben.** Csütörtökön Temerinben vestett kutya garázdálkodott és több embert megmárt, akiket bezárítottak a novisadi Pasteur-intézetbe. A kutyát csak hosszas hajszá után sikerült ártalmatlanná tenni.

— **Megszüntetett iskola.** Az okanisai polgári fiúiskolát a tanügyi hatóságok megszüntették, mert az iskolában nem volt elég tanuló. A valamikor népes iskolából azért maradtak el a tanulók, mert az államnyelv megtanulása nagy nehézségükbe került. A megmaradt tanulókat a Haynald-zárda polgári leányiskolájában tanítják tovább.

— **Csehszlovák bankjegyek Rasin arcképével.** Prágából jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy az ujonnan kibocsátandó csehszlovák bankjegyek Rasin arcképét fogják viselni. A jegybank épületében a meggyilkolt pénzügyminiszternek emléket állítanak és az első csehszlovák aranydukátot, amely a pénzverdéből kikerült, Rasin családjának fogják adni emlékül.

— **Sztrájk a novisadi térsztyágyárban.** Novisadról jelentik: A novisadi térsztyágyár munkásai és munkásnői pénteken sztrájkba léptek. A férfimunkásoknak eddig naponta 24—32 dinár, a nőknek 14—18 dinár fizetésük volt, aminek most 25—440 százalékkal való felemelését kívánják, míg a gyár csak 5 százalék javítást hajlandó adni. Az egyeztető tárgyalások folyamatban vannak.

— **A Mánás Miska szombati és vasárnap esti előadására is minden jegy elkelt már.** A közönség páratlan érdeklődése a legszebb biztatás a Katholikus Legényegylet tehetséges műkedvelőinek további működésére.

— **A beogradi kapuciner.** A beogradi városi bíróság 150.000 dinár pénzküntetésre ítélte a Moszkva-kávéház tulajdonosát árdrágításért. Az árdrágítás abból állt, hogy a kávé a feketekávé árát 2 dinárról 3 dinárra emelte föl. Az ítélet hatása alatt a fekete árát rögtön megint 2 dinárra szállította le a Moszkva, de a bíróság valószínűleg ezzel sem fog megelégedni, mert a többi beogradi kávéházakban egy és másfél dinár közt váltakozik a kávé ára. A beogradi publikum körében általános örömet keltett az árdrágító bíróság határozata. Suboticán, ahol már régen három dinár a fekete, vegyes érzelmet fog kelteni ez a hír. A kávéosok bizonyára nem örülnek neki.

— **Református vallásos összeívetel.** Február 25-én, vasárnap délután 6 órakor a reformátusok vallásos összeívetelt tartanak az imatermükben, felolvasással, karénekkel és szavalattal.

— **Ervin Rosen meghalt.** Berlinből jelentik: Ervin Rosen ismert német író pénteken Hamburgban 46 éves korában meghalt.

— **Németország 78 millió aranymárka jóvátételt szállított Jugoszláviának.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés bizottsági ülésén a kormány bejelentette, hogy Németország csak a Franciaországnak és Belgiumnak járó jóvátételi szállításokat szüntette be, míg Olaszország, Románia, az S. H. S. királyság és Görögország részére tovább folytatja a reparációk teljesítését. A benyújtott kimutatás szerint Németország ezeknek az államoknak 1922-ben 159 millió aranymárka értékű árut szállított a jóvátételi számlára, amiből 78 millió aranymárka értékű drucikk az S. H. S. királyságnak ment.

— **A dublini zavargások.** Londonból most újabb részleteket jelentenek a legutóbbi dublini zavargásokról. Eszerint a felkelők egységes támadást intéztek valamennyi miniszteriium épülete ellen és a városban több mint egy óras utcai harcok folytak. A felkelőknek az angol bank épülete ellen intézett támadását gépfegyverekkel verték vissza.

— **Öngyilkosság.** Beeskerekéről jelentik: Perc János 70 éves csőz pénteken reggel gyogyithatatlan betegsége miatt Laudon-utca 20. szám alatt levő lakásának fűkamrájában felakasztotta magát és meghalt.

— **Előadás az egyetemen.** Mint értesülünk, Tavanovsky egyetemi tanár hétfőn, február 26-án este 6 órakor a subotici jogi fakultáson előadást fog tartani a tudományról és vallásról.

— **A hadirokkantak értekezlete.** A subotici hadirokkantak saját helyiségükben (Wilsonova és Paja Kulundziceva-utca sarkán, volt polgári leányiskolában) vasárnap, február 25-én délután 2 órakor fontos értekezletet tartanak, amelyre ezuton hívják meg a tagokat.

— **A szabóműhelyek fosztogatói.** Néhány héttel ezelőtt egy éjszaka ismeretlen tettesek teljesen kifosztották Müller és Turi szabócég üzletét, ahonnan mintegy 30.000 dinár értékben több télikabátot, köztük rendőrségi bundákat is és öltönyöket loptak. A rendőrség most kézrekerítette a betörés egyik tettesét Bende András kassai illetőségű csavargó személyében, míg a másik tettes, Turi Imre még szökésben van. A rendőrség letartóztatta Gregurcevic radonováci parasztagdát is, akinél a loptott kabátokat megtalálták. Ugy őt, mint Bendét pénteken átszállították az ügyészséghez.

— **Bestiális apa.** A subotici rendőrség letartóztatta Miklanovic Gusztáv Maribora-utcai napszámot, aki Mariska nevű 9 éves kislánya ellen erőszakot követett el. A rendőrségről pénteken kísérték át az ügyészségre.

— **Az ál-hidrotechnikus.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség pénteken letartóztatta egy orosz menekültet, aki a novisadi hidrotechnikai hivatal nevében hamis igazolványt állított ki és ennek alapján számos csalást követett el. Az orosz, — kinek nevét a rendőrség egyelőre nem közli, — ezelőtt a sabáci hidrotechnikai osztálynál dolgozott. Átadták az ügyészségnek.

— **Az olasz fascisták érintkezést keresnek a külföldi szervezetekkel.** Rómából jelentik, hogy a fascisták legutóbbi gyűlésén megállapítást nyert, hogy Olaszországon kívül 149 fascista szervezet működik. A fascisták elhatározták, hogy felveszik az érintkezést ezekkel a külföldi szervezetekkel.

— **A »Cirkusz« első száma ma hagyta el a sajtót** érdekes és változatos tartalommal, amelyből kiemeljük a következőket: Öszinte vallomás a politikáról (Pál Tamás cikke). Miért bocsátottak el egy beeskereki postáslányt (—s.). Kuruc kesergő 923. (Tamás István verse). Az új írók és a vajdasági közönség (Csuka Zoltán cikke). A Maca, a Rózi és a többi subotici démonok (j.-i.). Egyszerű ének a leányhoz (Aranyműves J. Lajos verse). Egy apa tébolyba kergette a fiát Novisadon (szp.). Fekete Tivadar eljegyzett egy aradi színésznőt. A felsőbbrendű asszony (Tamás István cikke). Az Új rovatból: Haláltánc (pt.). A 606. sz. bérkocsi titka (xy.). A szabadon elővezetve rovatból: Légnak a novisadi tüzoltók. Shymmikerlingő stb. A Menaszéria rovatból: Rómába mennek a suffragettek stb. Karzat-rovat és szenzációpályázat egészítik ki a friss és eleven riportlapot, mely az egész Vajdaság területén kapható.

— **Megszökött rabok.** Beogradból jelentik: A drunicai törvényszék fogházából 27 fogoly megszökött, akik a falat kibontották. A megszökött foglyok valószínűleg átszöktek a közeli bolgár határon Bulgáriába.

Dr. Vécsel Jenő orvosi rendelője nem beteg részére rendel délelőtt 7—9. ig, délután 2-tól fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

— **A forgalom korlátozása.** Pénteki számunkban a vasúti forgalom korlátozásáról írott cikkbe több zavaró sajtóhiba került bele. A bűnségi vonalakon beszüntetett vonatok felsorolásánál a második sorokban levő idő nem a vonatok érkezését, hanem az ellenvonatok visszaindulási időpontját jelenti.

— **Vámos József beismerte csalátsait.** Novisadról jelentik: A család miatt letartóztatott Vámos József rokkant álfőhadnagy, akit pénteken a rendőrség átadott a novisadi ügyészségnek, beismerő vallomást tett. Bevallotta, hogy tényleg nincsenek birtokai Magyarországon és szülei sem gazdagok és ezt a mesét csak azért mondta el, hogy minél nagyobb összeget csalhasson ki.

— **Letartóztatott zsebtolvaj.** Novisadról jelentik: Csütörtökön este a Club kávéházban egy gyanús személyt egy detektív igazolásra szállított fel, mire ez futásnak ered. Az utcákon keresztül hosszú üldözés után sikerült az illetőt elfogni. Kiderült, hogy a gyanús ember Bogadzsia Franjo rovtomultu zsebmetsző, akit Novisadon és Somborban több lopás miatt köröznék. Bogadzsiaát átadták a novisadi ügyészségnek.

— **Ki volt a kikindai cigánybárba győztese?** Kikindán a két cigányprindás: Kakas Pista és Mészáros Sándor némes versenyre állt ki. A verseny után Mészáros, mint nekünk ömaga megírta, úgy érezte, hogy ő volt a győztes a hegedűvel vívott párharcnak. Most azonban objectiv helyről azt kéri megállapítani, hogy dehogyan is Mészáros a győztes, Kakas Pista az igazi cigánykirály Kikindán, aki fiatal, tanult muzsikussal, a klasszikusokat is ügyesen játsza... Mindenesetre jó volna azonban, ha a kikindai két nótafejedelem hamarosan megbékélné, mert félünk, hogy az ottani cigányzenészek a jövőben nem muzsikálnak, hanem csak nyilatkozatokat írnak.

A Sand folyó hó 25-én délután 5 óráig kezdettel a Salome-barban csokoládé-délutánt rendez. A műsor legkiemelkedőbb száma a bécsi Clauson-csoport fellépése, akik életveszélyes mutatványokkal eddig is bűvészetbe ejtették a subotici közönséget. Szébbnél-szebb tánc- és énekszámok gazdagítják a változatos műsort.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

— **Bőr- és nemibetegnek Somborban** rendel dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvarsan-oltások vérbaajosoknak.

SPORT

— **Megalakultak a »Typograph S. C.« alosztályai.** A »Typograph S. C.« e hó 23-iki választmányi ülésén megalakította a football-, atlétikai- és kulturszakosztályait. Ugyanaz az ülés megbizta az ügyvezető-elnököt a felszerelés beszerzésére és pálya lekötésére.

A Sombori Amatőr vasárnap, 25-én délelőtt 10 órakor a Lloyd (Sloboda) helyiségében tisztújító közgyűlést tart, melyre ezuton is meghívja a tagokat a vezetőség.

Novisadon külön alszövetség alakul. A beogradi labdarúgó szövetség legutóbbi ülésén elhatározták, hogy Novisadon önálló alszövetséget létesítenek, melyhez a novisadkerületi sportegyesületek tartoznak. A novisadi kerületben külön bajnoksági csoportot alakítanak, melynek győztese a kiesési rendszer alapján küzdeni fog a többi bajnoki kerület győztes csapataival az országos bajnokságért. Az alszövetség megalakítása végett a beogradi főszövetség rövid időn belül elküldi megbízottját Novisadra. Novisadi sportkörökben nem fogadják szívesen a főszövetség határozatát, mert a novisadi alszövetséghez csak négy sportegyesület fog tartozni és így nem tud intenzív működést kifejteni.

KÖZGAZDASÁG

A sombri kereskedők a novisadi tőzsde ellen

A sombri kereskedők és gyárosok testületének gabonakereskedelmi- és malomszakosztálya a napokban értekezletet tartott, melyen a két szakma képviselői majdnem kivétel nélkül megjelentek. A gyűlés egyetlen tárgya az a visszásság volt, melyet a kereskedők a novisadi tőzsdebírósnál tapasztaltak és ami immár tarthatatlanná kezd válni.

Az előadó megállapította, hogy a kereskedők meghalolnak minden bírósági ítélet előtt és szóba sem jöhet, hogy egy ítélet meritumát kritika tárgyává tegyék. Szívesen szögezi le a tényt, hogy a novisadi tőzsdebírósnál *hátrahagyott jóakaratot* lehet konstatálni, de ez nem elég, mert a szakértelem hiánya miatt a bíróság nagyon sok esetben *nem mer dőlést foglaltatni* és olyan ítéleteket hoz, hogy »a kecske is jóllakik és a káposzta is megmaradjon.« Ezáltal teljesen megszűnik a jogbiztonság és senki sem tudja mi a joga és a kötelessége. Elmondja a következő konkrét eseteket:

A) cég kifogásolja a B) cég által szállított lisztet, mert minősége nem felel meg az előírt követelményeknek. A tőzsdei szakértő bizottság meg is állapítja min-ként 120 korona bonifikációt. B) ezt nem akarja megfizetni. A) pereli és a tőzsdebíró, mely nem is látta a mintákat, dezavválja a tőzsdei szakértő bizottságot és 70 koronára szállítja le a bonifikációt.

Egy másik eset: X. elad 4 vagon friss tengeri minőségi szavatosság nélkül, meghívja vevőjét az átvételhez, aki nem jelenik meg. Mind a 4 vagon friss tengeri megromolva érkezik meg — ami a mi szállítási viszonyaink között természetes — vevő a »man probiert« elvénél fogva kifogásolja.

A novisadi tőzsdebírósalomoni ítélete: 2 vagont át kell venni, 2 vagont visszautasítani. Joggal kérdezik tehát a kereskedők, hogyan kell egy kötelezetv a jövőben megfogalmazni, hogy elég világos legyen a tőzsdebírósalomoni előtt, kinek a felelősségére romlik meg az uton az áru?

Még nagyobb bajok vannak az ítéletek megfogalmazása körül. Egyik sombri kereskedő előadja, hogy már 1921. nyarán megnyert egy pört egy becskeréki cég ellen, de nem tudja behajtani, mert az írásbeli ítéletből nem lehet az összeget számszerűen megállapítani. Háromszor kért a tőzsdeától felvilágosítást, de eredménytelenül.

Ugyancsak ezen cég perelt egy novisadi céget folyószámla kivonat alapján 75.000 koronára. A folyószámlában szereplő néhány ezer koronás differenciákra a bíróság hozott pro és contra ítéletet, de a tőkértől nem és így a cég kénytelen pert indítani. Ugyanezen perben a felperest elutasítja a bíróság olyan folyószámlatérletek tárgyában, melyeket az alperes a tárgyalás folyamán jogosnak elismert, sőt a beterveztett ellen — könyvkivonatban a felperes javára írt.

Elmondták az értekezleten azt is, hogy a novisadi tőzsde minőségi mérlege majdnem egy kilogrammal kevesebbet mutat, mint a zagrebi tőzsde és a bácskai kereskedők.

Többször szóvá tették már, hogy a tőzsdei árjegyző lapok nem tükrözik hiven vissza az aznapi tényleges árakat és már a bíróság is lestegezte ezt a tényt, még sem lehet rajta változtatni.

Az értekezlet folyamán az a nézet alakult ki, hogy ezen visszásságokon csakis egy képzett elsőrangú jogászembernek jogügyi főtárgyként való alkalmazása segíthetne és elhatározták, hogy memorandummal fordulnak úgy a tőzsde kormánybiztosához, mint a tőzsde elnökségéhez.

A Sever r.-t. alakuló közgyűlése. A Sever vilámossági részvénytársaság közgyűlését nem e hó 25-én, hanem március hó 4-én vasárnap 10 órakor délelőtt tartja meg a Ferencvárosi majsai-úti telepen.

Tarifaemelés a német vasutakon. A német birodalmi vasutak február 15-ikén újabb 100%-kal emelték fel az árudíjszabást s március 1-én 100%-kal emelkedik az árudíjszabás is. A vasúti tarifa ma Németországban a békcárak nyolcszázszorososa.

Fehérnemű árak Magyarországon. Magyarországon a fehérneműre bevitteli tilalom van. A magyar árak nagykereskedelmi árai: Zefir-ing I-a 2 gallérral 8000—10.000 m. kor., II-a gallérral 4000—6000 k, duplagallér I-a tucatonként 5000, egyszerű gallér 3000, kézelő I. tucatonként 6000, kézelő II-a 5000 kor., puhazallér I-a tucatonként 4000—6000 k, II-a 2500—4000 kor.

Megbüntetett beogradi bank. Beogradból jelentik: Sztojadnovics pénzügyminiszter a Slovenska Bankát 200.000 dinár pénzbüntetésre ítélte tiltott devizaszpekuláció miatt. A bank elbocsájtotta tőzsdei diszponensét, mert állítólag az ő hibájából eredtek a visszaélések.

Mintakiállítás Lyonban. A kereskedelmi minisztérium leiratot intézett valamennyi kereskedelmi és iparkamaraóhoz, melyben felszólítja az ország gyártelepeit és iparosait, hogy Lyonban március 1. és 15-ike közt megtartandó mintakiállításán minél nagyobb számban vegyenek részt. A kiállítás résztvevők számára lényeges vasúti díjkedvezményt biztosítottak.

Vagonok élő hal szállításra. Beogradból jelentik: A közlekedési minisztérium Németországban a jövőtél számlájára nagyobb számú vagonot rendelt élő halak szállítására. Ha a vagonok megérkeznek, akkor az Ochridi-tó és az Adriai tenger halait élő állapotban lehet majd az ország összes részeibe eljuttatni.

Csehországba viszik a szlovéniai vasércet. Liublianából jelentik: A ljubovjei állami vashányából kitermelt vasércet, amely elsőrendű minőségű, a csehszlovákiai vaskartellel kötött megállapodás értelmében a jövőben a csehországi kohókban oígják feldolgozni. A szerződés szerint évenként több ezer vagon ércet küld a bánya Csehszlovákiába. A jugoszláv és cseh vasutak már minden előkészületet megtettek a szállítás gyors és pontos lebonyolítására jelentékeny tarifakedvezmények mellett.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kérjenek árjegyzéket Reinitz i Berger zubotehnički laboratorij Osijek I. Desatićina ulica 11.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcberuházás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfollok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, pudingek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szepiökenőcsök stb. 2804

Theodora. Ki ne emlékezne még a legendás sikerű »Quo Vadis« és »Cabiria« című filmekre? Evekkel ezelőtt — még békeidőben — az olasz filmgyárak, az akkori viszonyokhoz mérten, fantasztikus tökebefektetéssel megcsinálták ezt a két filmet. Sem azelőtt, sem azóta történelmi tárgyú filmek oly hatalmas arányban, annyi pompával és költséggel nem csinált egyetlenegy filmgyár sem. És most, annyi év múltán, az olaszok ismét egy — legalább is kiállításban és pompában — második Quo Vadis-sal ajándékozták meg a világot. Ez a film a »Theodora«! Sardan világhírű, hasoncímű regénye került filmre. Nem igen van regény, amely ennyire alkalmas lenne filmre, de nincs is még egy olyan filmtéma, amely annyi anyagi áldozatot, a színen annyi fényt és pompát, annyi kiforrott színjátzóit és rendezői művészetet követelne meg, mint a hajdani • Bizancs züllött és romlott cirkuszi kocsisnőből lett császárnőinek kora megkövetel. — A »Fárao hitvese«-ben láttunk fényt, pompát, hatalmas tömegjeleneteket, mindaz azonban, amit a más filmekben is láttunk fényt, pompát, hatalmas tömegjeleneteket, mindaz azonban, amit más filmekben láttunk eltörpül a »Theodora« grandiózus jelenetei ölelett. A hatalmas amfiteátrumban lejátszó ókori cirkuszjelenetek, gladiátor-küzdelmek, az ókor keresztényeinek oroszánokkal való széttepetése. Theodora elleni lázadás, mind-mind olyan jelenetek, amelyek örök időre felelhetetlenné teszik ezt a filmet. — A film március hó 1—7-ig kerül bemutatásra a Lifka-moziban. 0000

Kertes i Drug Subotica

Vojv. Putnika trg br. 14. (a vasút/gazgatósággal szemben.)

Fuvarlevél felülvizsgáló és vizsátérítési osztálya

A legkiválóbb szakértőkkel fuvarlevelet felülvizsgál és az esetleges vizsátérítést a lehető leggyorsabban iszorgtatja, vagy bármely más vasúti és díjs abási ügyekben felvilágosítással szolgál. 885

Okl. gyógyszerész

szerb-magyar nyelvtudással felvétetik.

Heiszler Gy. Aurél
gyógyszertárba Sentán.

„JUGOSLAVIJA“

ált. biztosító társaság

Tűz-, üzemszünetelés-, üvegtörés-, betörésselopás-, szállítmány-, értékküldemérv-, jég-, haleset-, szavatossági- és életbiztosítások.

Subotica i Vezérügynöksége

Sokolka ul. 2 — Tel. 3—68.

DIAMANT TESTVÉREK BÉCSI GYÁRÁNAK MŰVIRÁG ÉS DISZTOLL KÉPVISELETE

Nagy raktár férfi és női kalapokban
a legolcsóbbtól a legdrágábbig

Elvállal szalmakalap ÁTVASALÁSOKAT, masamódmunkát. Férfikalap tisztítás és festés

Masamód-lány és kalapos-segéd felvétetik.

Csakis elsőrangú erők jelentkezzenek

LICHT-SALON, SOMBOR

1326

LEGJOBB FÉMTISZTÍTÓ A „ZETOL“

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaink-, jóbarátaink- és ismerőseinknek, kik felejtetlen drága jó feleségemnek, szülei egyetlen leányuknak — Tarry Ilonkának — halála végiszteletén fájdalomukat megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok köszönetet mélyen lesújtva — szüleink nevében is — vigasztalanul szerető férje

Bruzla Gyula

Emléke örökre legyen áldott!

Felhívom mindazon osztálytársnőimet akik velem 1917. évben a sombori női-kereskedelmi iskolát végezték és engem az öt éves találkozó rendezésével megbíztak, értesítsenek, hogy hajlandók-e az 1922. év június hó 25-én elmaradt találkozózt öt év múlva azaz 1927. évi június hó 25-én megtartani.

Tyepliczkyné Kanyo Manka Subotica
Okružni Ured za Osig. Radenika

Kopp S. és Fiai R. T. értesíti részvényeseit, hogy a. f. hó 25-ikére hirdetett közgyűlést változatlan tárgysorozattal f. hó 24-ikén d. u. 4 órakor Majsai-uti gyártelepen levő irodájában tartják meg.

1358 **Igazgatóság.**

Figyemeztetés.

Már a múlt évben e laphasábján felhívtam figyelmét a n. é. közönségnek, hogy fiamnak Krstić Borivojnak senki se hitelezzen, mert én érte szavatosságot nem válllok és tartozásait ki nem fizetem. Amit ezúttal újlag bátor vagyok a n. é. közönség tudomására hozni.

Krstić Stefan
vám spediter.

Értesitem a t. közönséget, hogy VIII. Paje Dobanovačka ul. 7. sz. alatt

fehémernemű varrodát

nyitottam. Előrajzolást, himzést, azsurozást elválllok.

Tanuló leányok felvételtnek.

Szíves pártfogást kér
Vasné Sonenfeld Rózsi
fehévarrónő.

1271

Poziv — Meghívó

A **Zadruga Subotičkih Obučarskih Zanatlija, a Subotičai Bőriparosok Szövetkezetének** 1923. évi március hó 16-án délután 3 órakor az ipartestület helyiségében megtartandó

évi rendes közgyűlésére.

Prednet — Tárgysorozat.

1. Jegyzőkönyvitelesítők kijelölése.
 2. Az 1922. évi zárszámadás megállapítása, ill. jóváhagyása és a felmentvény megadása.
 3. Igazgatóság javaslata a felszámolás kimondása iránt.
 4. Egy háromtagú felszámoló bizottság megválasztása.
 5. Esetleges indítványok.
- Subotica, 1923. február 19.

Igazgatóság.

Jegyzet: Mindazon tagok, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, tartoznak részjegyeiket a Subotičai Népbank Szövetkezetnél legkésőbb a közgyűlés előtti 3 nappal letenni, e nélkül szavazati jogaikat nem gyakorolhatják.

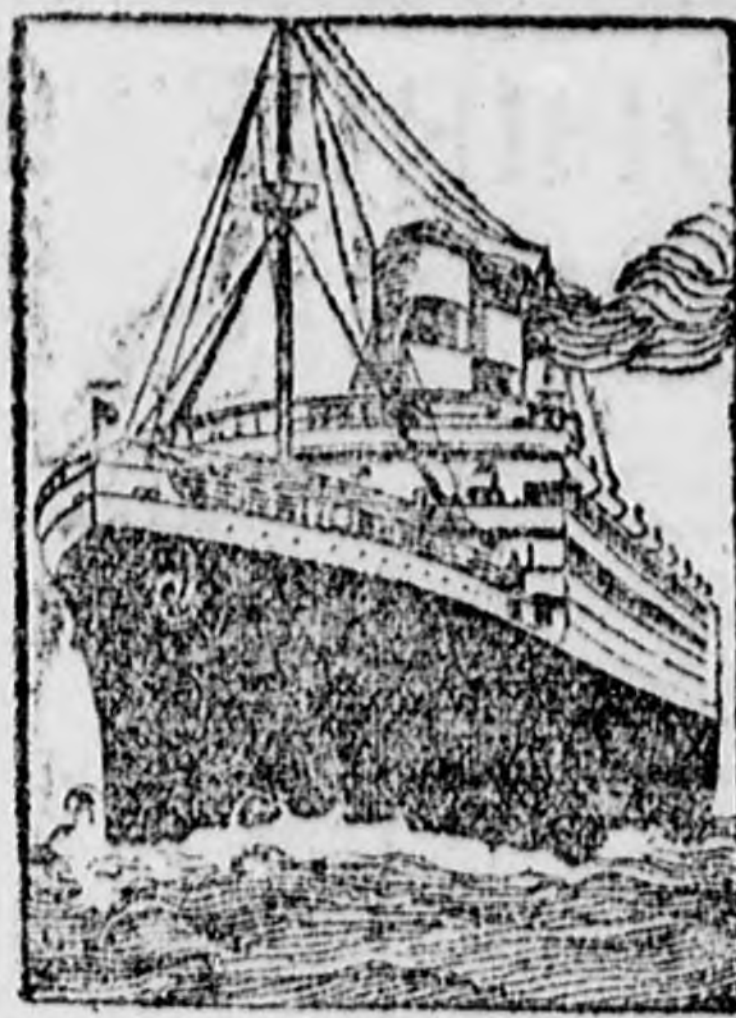
MÉRLEG

VAGYON: Merkurbank fiók Subotica 16182,43. Folyószámlai adósk 200,900.— Kézpénz 395,48. F. évi veszteség 177795,30. Főösszeg 397933,21.

TEHER: Részjegyjelölés 157660.— Tartalékalap 60625,70. Adótartalék 45711,90. Árutartozás 127438,01. Fel nem vett osztalék 5895,60. Különfélék 604.— Főösszeg 397933,21.

EREDMÉNYSZÁMLA

KIADÁSOK: Kamatokért 5289.—. 10% forgalmi adó 30748.— Üzleti költégek 161089,30. Leír sok 10669.—. **BEVÉTEL:** Üzleti berendezésből befolyt 30000.—. F. évi veszteség 177795,30. Főösszeg 207795,30.

Királyi Holland Lloyd

rendes gyors- és postahajók

Amsterdamból és Cherbourgól

DÉLAMERIKÁBA

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Airesba. — Mindennemű felvilágosítást nyújt.

Királyi Holland Lloyd Jugoszlaviai vezérképviselő
Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.
Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „Realloy” Zagreb.

Réktestő és vegytisztító intézet

Bácska-Palánkán betegség miatt
1923. május hó 1-től bérbeadó.

Érdeklődők teljes felvilágosítást nyerhetnek **Stampfer Mátyás** tulajdonosnál Bačka Palánkán, vagy **Schuy Jakab** igazgatónál Srp.-Miletichen.

Asztalos mesterek és gyárosok figyelmébe!

Ajánlok sombori rakáramról minden mennyiségű külföldi nemes furnirt: Citrom, virágkőris, madár jávor-szemcsés (Fogelaugenahorn) amerikai dió olasz-jávor, tükör mahagoni, cuba mahagoni, Sappali mahagoni, palisander, ugyazint az ezekhez szükséges 3 m/m vastag blindfurnirt is. Szállítandó azonnal a megrendelés napján, ajánlattal szállítandó **SPITZER HERMAN, FAKERESKEDŐ** tengerentúli furnirok és összes bútorgyárt. szükséges ke lékek nagybani eladása **SOMBOR**, Károlygye u. 8. Vaspályával szemben. Telefon 229 és 228. 1230

Interreklam d. d. Zagreb

Bloekner, Mosse és Nemzetközi hírlap-, hirdető- és forgalmi iroda r. t. hirdetői osztálya egyesült hirdetői irodák

subotičai és vojvodinai

VEZÉRÜGYNÖKSÉGE SUBOTICA: ZRINSKI TRG 2.

felvessz hirdetéseket az összes helyi- bel- és külföldi lapokba a kiadóhivatalok eredeti díjszabásai szerint. — Tömeges hirdetéseknel a legnagyobb engedelményt nyújtja.

Városi és községi

tűzoltóságok figyelmébe!

Modern, tökéletes, legújabb típusu német gyártmányu

kocsifeszítők és tűzoltószerelések

Jugoszlaviában egyetlen nagy raktára

GERŐ IMRE NOVISAD

Željeznička u. 66. — Telefon Interurban 311.

Sörös üvegeket!!

Nagyobb tételekben keresek megvételre

Schvarcz, borkereskedő

Subotica, Senčanski 17.

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcim: KENDERIPAR.

Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócot, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyanju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

Képesítési bizonyítvánnyal bíró
2 gépápoló és 2 fűtő
azonnali belépésre felvétetik

a Bácsmegeyi Kendergyár r. t.-nál
1317 **Novivrbas.**

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít.

Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

KISASSZONY

ki cukrászdában már volt alkalmazva, azonnal felvétetik. Fényképes ajánlatok fizetési igények megjelölésével — **Kovács Endre** cukrászdába **Vel. Bečkerek** küldendők. — Szerb és néme nyelvtudás megkívántatik. 1318

ÜRES ÜZLETHELYISÉG

földszinten, két részből álló, új épületben, különösen bármily szakmájú nagykereskedés részére alkalma, Novi Sad központjában, kedvező feltételek mellett

azonnalra kiadó.

Bővebbet „Schmolka” hirdetőben, Novi Sad, Futoški put 2. 1293

SEGÉD

a fűszerszakmából 25 éves, március elsejére állást keres. Vidékre is elmegy, beszél szerbül, magyarul, németül és románul. Ajánlatokat „FÜSZERES” jellegre a kiadóba kér. 1144

Nem kell utlevél vizum Budapestre.

Levélben adott megbízásra minden ügyét gyorsan, pontosan, olcsón elintézi, eredményről levélben referál 968

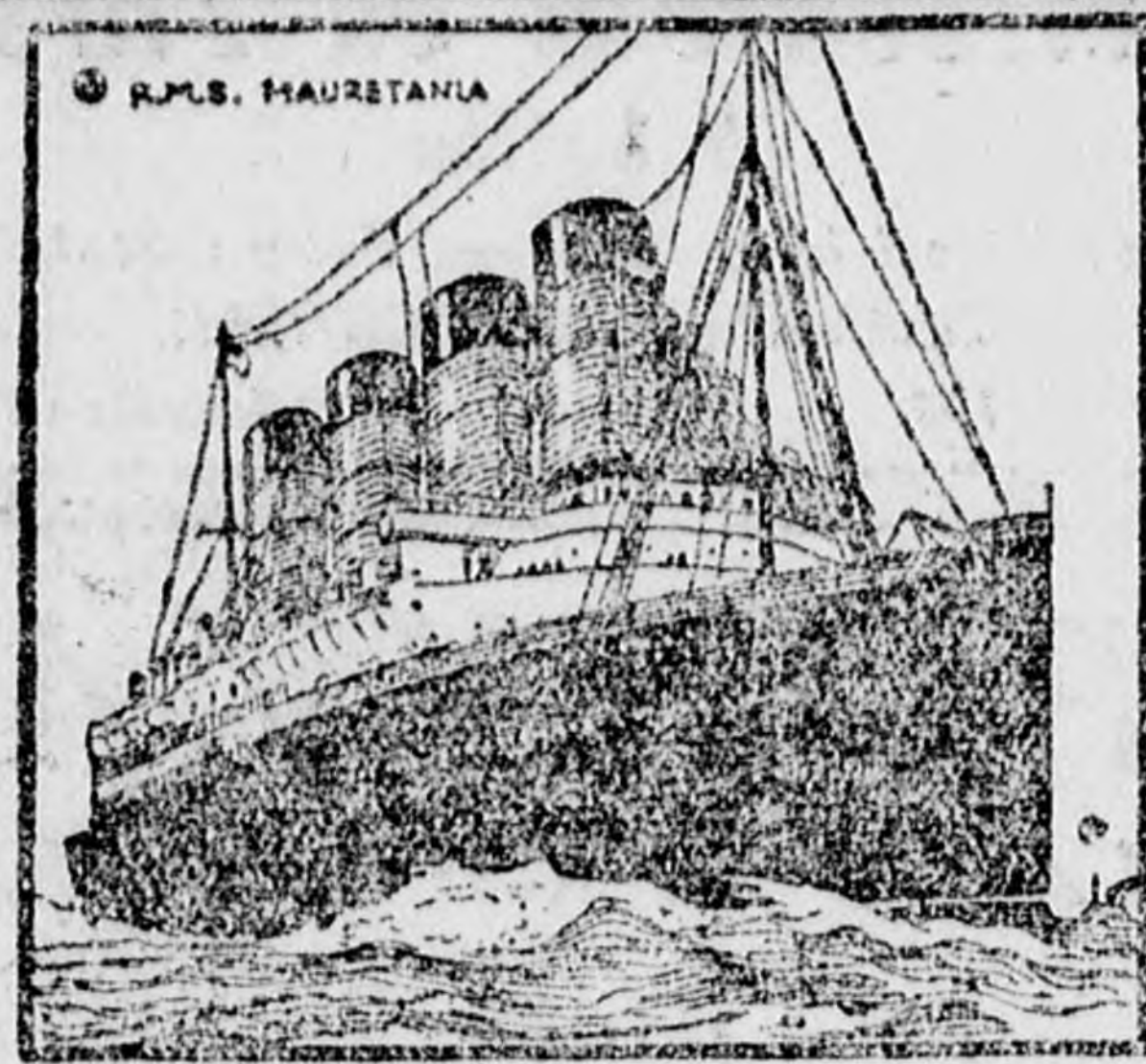
KULHANEK FERENC

tudósítóirodája Budapest

IX. Bakács-tér 4. II. em. 18. Telefon: József 33-79.

Lifka febr. 22-től
febr. 25-ig
csütörtöktől-
vasárnapig

A kétszívű ember
dráma 7 felvonásban.
Főszereplő: KARL ANEN

CUNARD LINE
A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokot tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőtől, mi minden tekintetben segítségükre van. Mindennemű bővebb felvilágosítást nyújt.

Cunard Line jugoszláviai vezérképviselője
Jugoslavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.
Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „CUNARD“ Zagreb

PALMA
kautsuk-talp és sarok

Előnyök!

Olcsoőbb és sokkal tartósabb mint bőr! Védelem nedvesség és hideg ellen!

CEMENT

mész, tetőcserep, traverzák, samotta-téglák és vakolat, valamint az összes építőanyagokat szállítja:

„GRADIVO“

Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.
Telefon 5-55. — Sürgőnycim: „GRADIVO“

Kerjen

mészajánlatot!

Elsőrendű minőségű, f. val égetett építési mészre. **Detailleadásra, héféhez mészre.** A bere-mendi mésznek, szín és minőségre nézve teljesen megfelelő.

SIPOS SÁNDOR mésztermelő SUBOTICA,
I. Sokolska ulica 4-5. — Telefon 868.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

FOGLALKOZÁS

Azonnali belépésre keresünk egy jó tüziembert hirtömunkára. Megfelelő lakás rendelkezésre áll. Ajánlatokat kér Sremska Tvrnica Kola, Vukovar címre. 1344

Egy kifutófiút és egy nőszabó segédet felveszek. Ugyancsak keresek fölvetelre jó házból való tanulóleányokat és fiút tanonc-nak. Facsarné, Cara Dušana-ulica 4. 1359

Méhész, konyhakertész állást keres. Cim »A méh« jelige alatt a kiadóban. 1342

Fűszerszakmában jól bevezetett utazót és ügyes detailistát felvesz Sugár Manó cég. Subotica. 1341

Karmostert keres fűvőzenekar. Ajánlatok Kiss János vendéglős, Srbrán, Bačka, címzendők. 1314

Kertész, önálló munkás, azonnal beléphet. Balog Lina virágüzletébe Suboticián. 1311

Borbély, segéd, jó munkacérő, azonnal felvétetik. Gjuro Mijatović Subotica, Aleksandrova-ul. 1. 1309

Egy feltétlen tisztességes bejáróné kerestetik. Cim a kiadóban. 1339

Gyakorlott női írói munkaerő felvétetik Henmann Mór könyvkereskedésében

Gazdasági gépészkövácset keresek április elsejére, ki jó lóvasaló és esetleg motoros eke vezetéséhez is ért. Draxler Bruno földbirtokos, Vel-Kikinda. 1238

Szobalányoknak vagy kisebb családhoz mindenesnek elmennek. Cim »Kulturaz«, Sombor. 1329

Jugoszláviában eddig csehországi behozatalra utalt cikk gyártásához 50.000 dinár tőkével tartasat keresek. Komoly ajánlatokat »Nagy haszon« jelíge alá a kiadóba kérek. 1288

VÉTEL-ELADÁS

Aranyat 60-120 K-ig veszek. Ékszerekért a legtöbbet fizetek. Ékszerekre kölcsönt közvetíték. Pátkai, a Lombard-zálogház volt becsüse. Ivan Antonović ulica br. 4., Hartmann-palota, ovt Novák-ház, a vasút mellett. 9192

Köser-szakácskönyv, kipróbált jó receptekkel, megvételre kerestetik. Steinfeld fűszerüzlet. 1343

Nyerget és olcsó vadász-ígyvert megvételre keresek. Dr. Löbl, Zrinski trg 10. 1340

Eladó 100 katasztrális hold szántóföld épületekkel hajdusdai határban. Érdeklődni özv. Simák Lujza tulajdonosnál Padinán. 1320

Brillánsért, aranyért, ezüstért mindenkinél magasabb árat fizet Blaha és Nyilas ékszerészek edény-piac. 1083

Eladó egy garnitúra 10 HP Hofherr gyári láncos magánjáró hozzávaló 60 colos cséplővel, elevátorral, 1919. évbéli gyártmány. — 35 HP Máv. Astra szivógáz gyári magánjáró motor, hozzá egy új 54 colos Magyar Gazdasági cséplővel. Azon kívül magánjárókhoz taplemezek különböző mértékben, gázcsavarmetszők 3 colig, minden méretben új spirál-furók 35 milliméterig. Egy darab magánjáró, 7 HP, benzinnmotor szallagfűrés és baltával. Subotica, Balázs Balázs, Palicsi put. 1348

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegiémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Eladó egy garnitúra motoros, 20 HP szivógáz-tractor eredeti (magánjáró), 54 colos, Hofherr-cséplő teljes felszereléssel. Cim: Bencsik Lajos, Bačka-Topola 1590 hsz.

Eladó 4 HP benzinnmotor kocsira szerelve, k örfűrésszel és hozzávaló négy-luku Hofherr új morzsoló. Rakk József, Bačka-Topola. 1305

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorral vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. — Cim a kiadóban.

Jókarban lévő gőzmalom hasznosbérbe kiadó. Bővebbet Báló dohánnyátözsde, Bézán, Bačka. 1345

Tölgy szőlőkaró, tölgy staál, tölgy fosztni megrendelhető minden méretben, csak nagyban, olcsón. Brummer Antal Subotica. 1019

Magyarországba március végén utazó ügyvéd elvállalja fontosabb peres vagy perenkívüli ügyek elintézését. Leveleket »Ügyvedi megbízás« jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 1292

Kitűnő házikoszt kapható Szőlősi, Sabačka-ul. 9. 1256

Elveszett Moskovics Emil névre szóló menekült-igazolvány, a megtaláló adja le Timár fényképésznél. 1301

Elveszett arcképes igazolványom. Kérem a megtalálót a kiadóban leadni. Sido Sidič. 1289

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiasát gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szertárban, főpostával szemben. 59

Készhintó Gestellek

minden méretben és kivitelben készen kapható jutányos árt. Készhintók raktáron. Régi kocsit becserélünk.

Tilly Testvérek
kocsiepitők
Sombor, Aratini ut. 20.

febr. 22-től
febr. 25-ig
csütörtöktől-
vasárnapig

KÖRZŐ

A kis hazátlanok
V. részben.
II. rész:
LIL'OM A VIHARBAN 6 felvonásban.

Dr. Dralle

nyirfahajviz
erősíti a haját, megvéd: hajhullástól, fejbőrviszketegségtől, fejkorpától. Erősíti és csodásan fejrissíti a: idegeket.

FŐLERAKAT: IRIS D. D. Abt. Georg Dralle
Zagreb, Palmotičeva ul. 66.

GÉPEK
FA-, BÁDOG-, FÉM
megmunkálására, valamint **SZERSZÁMOK**
továbbá transmissiók, motorok, cséplőgépek és ekék — állandóan raktáron:
KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,
Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.
Vezérképviselője következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. E. C.-Motoren-Ges. Wien-Guntamsdorr, Arthur Hauser & Co. Schweisslingen.

„Adrija“ Ált. Biztosító Társaság kötvényei kaucióként elfogadjatik!

Az S. H. S. kir. katonai és tengerészeti minisztérium a következő határozatot adta ki.

KATONAI és Tengerészeti Minisztérium.
C. Br. 454.

Határozat.

Az összes parancsnokságoknak, hatóságoknak és intézeteknek. Az „Adrija“ Általános Biztosító Társaság kérelmére a kereskedelem- és ipari minisztérium Br. VI. 59. 1923. jan. 5. alatti véleményezésére

Jóváhagyom:
hogy az „Adrija“ Általános Biztosító Társaság kötvényei a tisztok nősülésénél kaucióként elfogadjatik — amely kötvények mindenben megfelelnek a VII. t. c. előírásának a tisztok, altisztek, káplárok és katonák nősülésére vonatkozólag,
Beograd, 1923. január 20.

Katonai és Tengerészeti Miniszter
Ó Feisége t. b. adjutánsa:
Pet. Pešić tábornok s. k.

Felvilágosítással készségesen szolgál az „Adrija“ Általános Biztosító Társaság suboticián és bácskai főközigazgatóság Suboticián Fra Jesse trg. 15. sz. em.